

سندوقی ئەم

نووسینی : ئیدوارد ئەلبی
وه‌رگیڕانی ئە ئینگلیزییه‌وه : عه‌بدوڵا سلیمان (مه‌شخه‌ن)

سندوقى ئەم

1959

شانۇگەرىيەكى كورتە، بەيادى نەنكىم (1876 – 1959)

مۇسىقا وئىيەم فلاناگان

ئەم شانۇگەربىيە بۇ يەكەمجار ئەسەر شانۇي جاز گەلەرى ئە پانزەي نىسانى 1960 ئەشارى نىويۇرك نىمايشكراو.

كاراكتەرەكان

كورىكى گەنج : بىست و پىنج سائە. قۇز، جەستەيەكى پتەو و رىكى ھەيە و بە جلى ھەمامەوھيە.

دايكە : پەنجاوپىنج سائە. جلىكى جوان و رىكى ئەبەردايە. ژىئىكى بە شكۆ و ھەيەتە.

باوكە : شەست سائە. پىاويكى بالا كورتە. قژ ماش و برنج. لەر و لاوازە.

نەنكە : ھەشتاوشەش سائە. رەقەئە و لەرولاوازە. ژىئىكە دوو چاوى گەشى پىتوھيە.

مۇسىقار : بەدىيارىكراوى تەمەنى ديار نىيە. بەلام گەنج بىت چاكتەرە.

تېيىنى

كاتىك ئەمىانى شانۇگەربىيەكە دايكە و باوكە ھەر بەو ناوانەو بە بانگى يەكتەر ئەكەن، نابى ھىچ پىشنىيارىك بۇ ناوچەگەرى ئەئارادابى. ئەم ناوانە گوزارشتن لەسۇزى بەتال وە نىشانەي پىش پىرىي و مىشك پوچى كاراكتەرەكانىانە.

دېمەنەكە

شانۇ چۆتە، تەنھا ئەم شتانەي نىيە. لەنزىك سەرچاوەي رووناكى شانۇكەو، لەلاي راستى بەشى پىشتەوھى شانۇ دوو كورسى سادە لەتەنىشت يەكتەرەو روو بە جەماوەر دائراون. لەنزىك سەرچاوەي رووناكى شانۇكەو، لەلاي چەپى پىشتەوھى شانۇ كورسىيەك كە ئامىرىكى مۇسىقاي ئەبەردەمە روو ئە بەشى راستى شانۇ دائراو. دوورتر لەوھش و ئە ناوہراستى شانۇكە سندوقىتىكى لمى لامسەرلايى بەرز و لارى گەورەي مندالان دائراو، كە خاكەناس و سەتلىكى مندالانەي تىدايە. باگراوندى شانۇ ئاسمانە كە نىشانەي گۆرانە لەرۇژىكى رووناكەو بەرەو شەويكى تارىك.

لەسەرەتادا، پوژتیکى رووناكە. كورە گەنجەكە بەتەنھا لای گۆشەى پشتەوہى سندوقتە ئەكەوہ خەرىكى جوئەى وەرزشىيە؛ بەو جوئە وەرزشىيەوہ سەرقالە تا زۆربەى پوژتەكە بەو يارىيەوہ بەسەر دەبات. ئەم جوئە وەرزشىيە تەنھا قوئى بۆ بەكار ئەهينرئ، چاكتەرە پيشنيارى شەكانەوہ و بان راوہشاندى بۆ بكرئ. دواجار كورە گەنجەكە جگە لە عزرايل هيجى تر نييە.

(دايكە و باوكە لەلای چەپى شانۆوہ دینە ژوورەوہ. دايكە لە پيشەوہيە.)

دايكە : (هيمايەك بۆ باوكە ئەكات.) باشە، فەرموو ئەو تەن ئەمە كە نارەكەيە.

باوكە : (بەكروزانەوہوہ.) من سەرمامە.

دايكە : (بەسووكە پيكە نيينكەوہ فەرامۆشى دەكات.) دە بيتام مەبە، ئەو نەدە گەرمە وا ئەبرژين. تەماشای ئەو كورە گەنجە قۆزە بكە؛ بيار ئەسەرما ناكاتەوہ. (دەستىك بۆ كورە گەنجەكە هەنئەبرئ.) سلاو.

كورە گەنجەكە : (بە پيكە نيينكى خۆ خۆشەويستگردنەوہ.) سلاو.

دايكە : (چاوتك ئەگيرئ.) ئيرە زۆر باشە... تۆش واى نابيني باوكە؟ ئەمى ئينە... و ئاويش ئەولاتر. تۆ ئە ئينى چى باوكە؟

باوكە : (بە ئيلبيەوہ) تۆ چى بليى وايە، دايكە.

دايكە : (بە هەمان سووكە پيكە نينەكەى پيشترەوہ.) بيگومان وايە... هەرچيەك من ئەيليم جئ ئەكەوئ، وا نييە؟

باوكە : (شانى دەجوئينئ.) دايكى تۆيە، هى من نييە.

دايكە : ئەزانم دايكى منە. ئى چيم ئينەكەى؟ (وچاوتك.) باشە ئيستا با بچينەوہ سەر بابەتەكە. رووہو بەشى چەپى شانۆكە هاوار ئەكات) تۆ ئەمى ئەو كەسەى ئەدەرەوہى، ئەتوانى بينتە ژوورەوہ.

(مۇسقىقارەكە دىتتە ژوورەوۋە. ئەسەر كورسىيەك ئەلاي چەپى شانۇ دائەنىشى، نۆتەكەي ئەسەر لايەكى نامىرەكە دائەنى و نامادەي ئەكا بۇ ژەنىن. دايكە سەرى پەزنامەندى ئەلەقەينى.)

دايكە : زۆر جوانە؛ زۆر جوانە. تۆ نامادەي باوكە؛ با برۆين نەنكە بەينين.

باوكە : ھەرچى تۆ ئەيلىي دايكە.

دايكە : (بەرەو لاي چەپى شانۇ پىتەنەكەوي بۇ چوونە دەرەوۋە.) بىگومان، ھەرچى مەن ئەيلىم.

(رۋو ئە مۇسقىقارە ئەكات) تۆ ئىستا ئەتوانى دەست پىبەكى.

(مۇسقىقارەكە دەست بە ژەنىنى مۇسقىقا ئەكات. دايكە و باوكە ئەچنە دەرەوۋە. مۇسقىقارەكە ئەو ماوۋىيەي مۇسقىقا ئەژەنى، سەر بۇ كورە گەنجەكە ئەلەقەينى.)

كورە گەنجەكە : (بەھەمان پىكەنىنى خۇ خۇشەويستگردنەوۋە.) سلاو.

(دواي خولەكىك دايكە و باوكە دووبارە دىنە ژوورەوۋە و نەتكەيان ئەژىر بائەكانىيەوۋە ھەنگرتوۋە. نەتكە توند و رەق و لاقەكانى بەرز كردۆتەوۋە قاچەكانى ئە زەوى دابراون، ۋەك گوزارشتىك ئە سىماي پىر ئە تەنىسم و ترس.)

باوكە : ئە كويى دابنىين؟

دايكە : (بەھەمان كورقە پىكەنىنەوۋە.) بىگومان ئەھەر شوئىتىك كە دەستىشانى دەكەم... با بزەنم... ئى باشە لىرەي دابنى... ئەناو ئەم سندوقە ئەم. (وچاىتىك.) دەي باوكە چاۋەرۋانى چى ئەكەي؟ ئەناو سندوقە ئەكەي دابنى.

(پىكەوۋە نەتكە ھەندەگرن و فرىي ئەدەنە ناو سندوقە ئەكە.)

دایکه : (به سووکه پیکه نینیکه وه؛ شتیک له کراسه کهی نه کاته وه.) باشه تو نه توانی قسه بکهیت نه گهر بتهویت...
نه گهر بتوانی بیر له ههر شتیک بکهیته وه که نه ته وی بیلیی... نه گهر بتوانی بیر له ههر شتیک نوئ بکهیته وه
که نه ته وی بیلیی.

باوکه : (بیر نه کاته وه.) نا... پیویست ناکات.

دایکه : (به پیکه نینیکه سرکه وتووانه وه.) بیگومان نا.

نه تکه : (خاکه ناسه مندا لانه که به سه تله که دا نه کیشیت.) هاهه هه هه... شاهه هه هه!

دایکه : (پر به پانتایی شانۆکه هاوار نه کات.) بیدهنگ به نه تکه... بهس بیدهنگ به و چاوه پروان به.

(نه تکه دمه خاکه ناسی لم به دایکه دا نه کات.)

دایکه : (هیشتا ههر پر به پانتایی شانۆکه هاوار نه کات.) خو نه وه لم پیدا نه کات. چیتروا مه که. نه تکه چیتروا لم
به دایکه دا مه که. (روو له باوکه نه کات.) بزانه لم پیدا نه کات.

(باوکه سهیری نه تکه نه کات و که نه تکه به سهر نه ویشدا نه قیژنتی.)

نه تکه : گَرَرَرَرَرَرَرَرَرَرَرَر!

دایکه : تهماشای نه تکه مه که. ئیره دانیشه... زور هیمن به ... و چاوه پروان به.
(روو له موسیقاره که نه کات.) توش... نا... ههرموو توش نه وه کاره بکه که نه بی بی که ی.

(موسیقاره که دست به ژنینی نامیره که ی نه کات.)

(دایکه و باوکه خویمان رنک خستوته وه و تهماشای نه ویدیوی پشته وهی بینهران نه که ن. نه تکه تهماشایان نه کات،

نەنگە : پەح پەح . مەن ئە ئېم گەن باشە .

كۆرە گەنجەكە : (بە زمانىكى شيرىن .) مەنیش وا ئە ئېم .

نەنگە : خە ئكى كۆتى؟

كۆرە گەنجەكە : باشورى كالىفۇرنييا .

نەنگە : (سەرى بۆ ئە ئەقەنن) ئى ئى . ناوت چىيە نازىز؟

كۆرە گەنجەكە : نازانم . . .

نەنگە : (پوو ئە بىنەران ئەكات .) زىرەكيشە!

كۆرە گەنجەكە : مەبەستم ئەوئە . . . مەبەستم ئەوئە . بلىم تا ئىستا ناويان ئىنەناوم . . . ناوم ستۆدئۆئە .

نەنگە : (جارىكى تر بۆ ئە پوانن) تۆ نايلى . . . تۆ نايلى . ئى ئەمەوى هەندىك زياتر بدوئە . . . خۆ نارۆى .

كۆرە گەنجەكە : نا ، نە خىر .

نەنگە : (جارىكى تر پوو ئە بىنەران ئەكاتەو .) باشە ؛ باشە . (بۆ جارىكى تر پوو ئە كۆرە گەنجەكە ئەكاتەو .) تۆ . . . تۆ ئەكتەرى ، واىە ؟

كۆرە گەنجەكە : (زەردەخە ئەئەك ئەكات) بە ئى .

نەنگە : (دیسانہوہ روو لہ بینہران ئەکات.شان ئەجولئینئ.) من بەو شێوہیہ زیرەکم... ھەرچۆنیک بئ... ئەبئ ئەوئداو بەتاقی تەنیا ھەستە سەر پئ...؛ ناسزانم ئەوئ چئ بەسەر ئەو داماوہ دئت... بۆیہ شووی کردوہ. ریح؟ من پئت ئە ئیم پارہ، پارہ، پارہ. ئەکیگەکیا وەدەریان نام... کەبەپاستی چاکەیان ئەگەئما کرد... بردمیان بۆ شار و ئەگەئ خۆیاندا دایاننام. ئەژئیر زۆپاکەدا جیگایەکی باشیان بۆ چیکردم. بەتانییەکی سەربازی (تەحالیف)یان دامئ ئەگەئ ھەندئ قاپ و قاجاخ، قاپ و قاجاخ تاییەت بەخۆم. ئیتر گلەیی چئ بکەم؟ بیگومان ھیچ. من گلەیی ناکەم. (تەماشایەکی ناسمان ئەکات و بانگی یەکیک ئەکات ئەدەرەوہی شانۆ.) ئیستا تاریک دانایەت نازیم؟

(بووناکئ کز ئەبئ و ئەبیتە شوو.مۆسیقارەکە دەست ئەکات بە ژەننەوہی نامیرەکەئ.ئەبیتە شوونکی تار. بووناکئ لەسەر ئەکتەرەکانە بە کورہ گەنجەکەشوہ کە بیگومان ھەر خەریکی قۆئ پاوہشانندە.)

باوکە : (گورجوگۆلانہ.) خۆ ئەوہ شوہ.

دایکە : وووسسبہ. ھەر... چاوہروان بە.

باوکە : (بەکروزانەوہوہ) زۆر گەرہ.

نەنگە : (بۆ خۆئ قسان ئەکات.) ناوا زۆر باشترہ. شوہ. (روو لہ مؤسیقارەکە ئەکات.) نازیزەکەم تا کوتایی ھەر ئەم بەشە ئەژەنیت؟

(مۆسیقارەکە سەری بەئئ ئەلەقئینئ.) ئئ باشە جوان و نەرم بەردەوام بە؛ ئەمە چ کوریکئ باشە.

(مۆسیقارەکە سەری بەئئ ئەلەقئینئ و نەرمتر ئەژەنئ.) ناوا باشە.

(ئەدەرەوہی شانۆوہ پمپەرپمپیک دئت.)

باوکە : (بەپاچلەکینەوہ) ئەوہ چئ بوو؟

دایکە : (دەست بە گریان ئەکات.) ھیچ نەبوو.

باوکە : ھورہ تریشقہ بوو، ھورہ تریشقہ. یان شە پۆئیک بوو و خۆئ کیشا بەکەنارەکەیا. یان شتیکی تر بوو...

(گلوپهكان جارىكى تر پىننهكرىنهوه، نهبيتتهوه رۆژى پووناك.مۆسيقارهكه دهست به ژهنين نهكاتتهوه.
نهتكه نهپىنرئ ههر لهناو سندوقه نهكهيه و لهسهر تهنيشت پائى لىداوتهوه و سهرى خستوته
سهر مهچهكى و نيوه پۇشراوه.خهريكه لم بهخويدا نهكات.)

نهتكه : (به منگهمنگىكهوه.) نازانم چىيكه م لهگه ل نه م خاكه ناسه مندا لانهيه...

باوكه : دايكه! خو نهوه رۆژه!

دايكه : (به رووخوشىيهوه.) به لئ رۆژه زور چاكه. شهوه درىژهكه مان تهواو بوو. پىويسته لهسهرمان فرمىسكه كانمان بسپرين و شين و
شه پورمان تهواو كوتايى بيت و روو له داهاتوو بكهين. نه مه نهركمانه.

نهتكه : (ههر خهريكى لم بهخوداكردنه؛ لاسايى دايكه نهكاتتهوه) شين و و شه پورمان تهواو كوتايى بيت و روو له داهاتوو
بكهين.... ئاي خوايه.

(دايكه و باوكه هه ئهستن و خو ليك نهكىشهوه. دايكه به دهست سلاو له كوره گه نهكه نهكات.)

كوره گه نهكه : (به پىكه نينهوه.) سلاو.

(نهتكه خوئى نهكاتته مردوو (!). دايكه و باوكه نه چن به لايهوه تا ته ماشاي بكه ن. تا ئاستىك له نيو نهكه دا
وهك نيوه نىژراو وايه. خاكه ناسه كه شى له دهستدايه و لهسهر سىنگى به شيوه خاچ دايناوه.)

دايكه : (له بهردهم سندوقه لهكه سهر بائه دا.) به خوا جوانه نهوه. نهوه ئاسان نىيه دتتهنگ بيت... نهپىنى... چهند دئى
خوشه. (به شانازى و قايلىبوونهوه.) حهقى نهوه نه دات كه شتگه لى چاك نه نجام بدهى. (روو له مؤسيقارهكه
نهكات.) زور باشه نهگه ر بتهوى ئىستا نه توانى بوهستى. مه بهستم نهويه نه توانى بمىنيتهوه بؤ مه له كردن يان
شتى تر. به نىسبهت نيهوه كيشه نىيه. (هه ناسه يهكى قورس هه ئه كيشى.) چاكه باوكه... با برۆين.

باوکه : دایکه نازا!

دایکه : باوکه نازا!

(نەچنە دەرەووی شانۆ.)

نەنکە : (دوای ئەووی دایکە و باوکه نەچنە دەرەو، هیشتا پال کەوتوو). هەقی ئەو نەدری کە شتگەلی چاک نەنجام
بەدی... وە وی گیانە! (نەیهوویت راستییتهو تا دابنیشیت)... بەخوا جوانە مندائینە... (بەلام بۆی
دەرئەکەوویت کە ناتوانیت)... من... من ناتوانم هەستمەو... ناتوانم بچوئیم...

(کورە گەنجهکە واز لە قۆن پاوەشاندن نەهین. سەرێک بۆ موسیقارەکە نەلەقین. .
نەچیتە لای نەنکە و لەسەر چۆک لای سندوقە ئەکە دانەنیش.)

نەنکە : من... ناتوانم بچوئیم...

کورە گەنجهکە : وووسسس... تا ئیستاش نەتوانی... بێدەنگ بە.

نەنکە : من... من ناتوانم بچوئیم...

کورە گەنجهکە : ئا... خاتوونەکەم؛ من... من کاری خۆم هەیه لێرە.

نەنکە : ئای، بێبوورە نازیزەکەم تۆ فەرموو کاری خۆت بکە.

کورە گەنجهکە : من... ئا...

نەنکە : لەسەر خۆبە و هیج پەلە مەکە، نازیزم.

كوره گه نجه كه : (خۆي ئاماده نه كات؛ ئهم ديره وهك نه شاره زايه كي عه يار دهر ئه برئ.)
من فرشته ي مهرگم. من ... ناھ... من بو گيان كيشاني تو هاتووم.

نه نكه : چي... چ... (ئينجا نه گه ئ ملکه چ كردنيا).. ئي... ئي زانيم.

(كوره گه نجه كه به سهر نه نكه دا نه نوشتيته وهو ئيو چهواني ماچ نه كات.)

نه نكه : (چاوه كاني داخراون. ده سته كانيشي له سهر سينگين و خاكه ناسه كه شي ههر به ده سته وهيه.
زه رده خه نه يه كي جواني به سهر ئيوه وهيه.)
زور چاكه... نه وه شتيكي زور جوان بوو نازيزم...

كوره گه نجه كه : (ههر چه ماوه ته وه به سهر نه نكه دا.) ووسسسبه... بيدهنگ به ...

نه نكه : مه به ستم بوو بئيم... كاره كات زور به چاكي نه نجامت دا... نازيزم.

كوره گه نجه كه : (خه جاله تباره و سوور هه ئه گه پاره) ... نا...

نه نكه : نا، به جيديم بوو. ده ستره نگيني... نه چونايه تي كاره كات ده ستره نگيني.

كوره گه نجه كه : (نه گه ئ پيکه نينه خو خوشه ويستگردنه كه يدا) نا... سوپاس، خانم، زور سوپاس.

نه نكه : (له سه ره خو و به نه رمي نه گه ئ نه وه ي كوره گه نجه كه ده ست له سهر نه نكه دا نه ئيت.) شاياني... شاياني نيبه نازيزم.

(تابؤ. مؤسيقاره كه نه گه ئ دادانه وه ي په رده دا ههر به رده وامه نه ژه نيني ئاميرمه كي.)

په رده دانه ریتته وه.

سه رچاوه :

Literature
An Introduction to Reading and Writing
Edgar V. Roberts and Henry E. Jacobs
Fourth Edition
Printed in U.S.A. 1995 pages 1431-1436